

Imatge d'arxiu d'una de les últimes campanyes d'excavació al jaciment de Sant Jaume. FOTO: MAR SUBIRATS

Montsià

Les excavacions al jaciment de Sant Jaume, sota mínims

Avui s'inicia la 23a campanya arqueològica que durarà tot el mes d'agost, després de suspendre-la l'any passat per la pandèmia

J. JOAQUIM BUJ ALFARA
ALCANAR

Un reduït equip de deu persones per torn reprèn a partir d'avui les excavacions a la residència fortificada de la primera edat del ferro (800-550 aC, preibèric) de Sant Jaume d'Alcanar. L'equip de cada torn de quinze dies el formen mitja dotzena de membres del Grup de Recerca en Arqueologia Protohistòrica (GRAP) de la Universitat de Barcelona i tres o quatre estudiants en pràctiques. Es compta amb dues restauradores encarregades dels treballs de conservació, restauració i manteniment dels objectes que es troben.

La 23a campanya d'estiu se centra en quatre punts del jaciment. En primer lloc, es volen acabar els treballs d'excavació del lloc de culte (àmbit 7), situat al centre del jaciment. El segon objectiu és progressar en l'estudi de la porta d'accés a la fortificació. També s'actuarà en dos punts fora muralla, on s'han descobert dos forns culinàries, a l'est de la Torre 1. Per últim, també s'incidirà en els fonaments de la residència, davant de la muralla entre les dues torres.

El director de l'excavació, David García, destaca d'aquesta campanya que «sempre és molt complicat estudiar l'accés a qualsevol jaciment. Pel que fa als forns corresponent al moment de construcció de la residència i devien

ser utilitzats pels treballadors. Els fonaments sobre els quals es va construir Sant Jaume són únics a Catalunya, ja que, habitualment, els assentaments s'erigien directament damunt de la muntanya».

Indígenes o fenicis?

Els fonaments del jaciment són d'origen fenici, junt amb les restes de gerres fenícies podria plantejar

L'apunt Espai de cultura responsable

● La Generalitat ha concedit el distintiu d'espai de cultura responsable a la Moleta del Remei, per adoptar programes d'inclusió social i pels protocols sanitaris. Segons David García, «és un reconeixement a la feina ben feta» i agraïx la implicació de l'Ajuntament en les campanyes arqueològiques realitzades al municipi».

el dubte de si els seus habitants eren del nord d'Àfrica o indígenes. Tot i la presència d'indícis fenicis, el GRAP segueix considerant vàlida la seua hipòtesi principal. «Creiem que el propietari de la residència seria un cabdill indígena que dominaria el Complex Sant Jaume», diu García.

Pel director de la campanya, «el Complex és una hipòtesi de treball del nostre grup de recerca (GRAP-UB), segons la qual els jaciments de Sant Jaume-Mas d'en Serrà i la Moleta del Remei (Alcanar), la Cogula, la Ferradura i el Castell d'Ulldecona formarien una sola unitat política, un cabdillatge, on cadascun tindria una funció diferent. Tot plegat en un territori, les terres del Sénia, on hi podria haver hagut, coetàniament i possiblement en competència, altres cabdillatges». La hipòtesi parteix de la base que aquests cabdills comerciaven amb els mercaders fenicis.

El GRAP ja ha començat a penjar a la plataforma <https://sketchfab.com/GRAP/collections> mitja dotzena de peces trobades en les diverses campanyes d'excavacions a Sant Jaume i dipositades al Centre d'interpretació de la cultura dels ibers, situat a la Casa O'Connor d'Alcanar. La plataforma permetrà veure en 3D peces dels jaciments de Sant Jaume, la Moleta del Remei, la Ferradura i la Cogula, creant, així, una mena de museu en línia. Sant Jaume, ubicat entre Alcanar i les Cases, aportarà unes 200 peces al museu virtual que el GRAP està creant.

Com cada any, al final de la campanya es farà una jornada de portes obertes, de la qual se n'està estudiant el format, després que l'any passat fos digital.